

Başvuru Numarası : 2024/2617
Toplantı Tarihi/Sayısı : 29.04.2025/53
Karar Numarası : 2025/240
Başvuran : Ş.E.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; bulunduğu koğuştaki yapılan arama sırasında bir infaz ve koruma memuru tarafından darp edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle; 19/11/2024 tarihinde 10.00-11.00 saatleri arasında bulunduğu sigara içilmeyen ... numaralı koğuştaki yapılan genel aramada bir infaz ve koruma memuru tarafından göğüs kafesine vurulmak suretiyle darp edildiğini, sonrasında koğuşun havalandırmasına çıktığını, infaz ve koruma memurunun havalandırmada fiziksel müdahalesine devam ettiğini, olaydan sonra cezalandırma amaçlı olarak koğuşunun değiştirildiğini, yaşanan olay nedeniyle psikolojisinin kötü yönde etkilendiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Sincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. 19/11/2024 tarihinde aylık genel arama için saat 10.20'de ... koğuşuna aramaya girildiği, başvuranın arama esnasında uygunsuz tavır ve davranışları ile sağlıklı arama yapılmasına engel olmaya çalıştığı, "ne varsa bunda, sanki çok önemli bir şey buldular" diye bağırarak, sakın olması konusundaki uyarılara rağmen agresif tavırlara devam ettiği ve ilgili memurun kolunu ittiği, mukavemet gösterdiği, konu ile ilgili olarak 19/11/2024 tarihinde soruşturma başlatıldığı, başvuran hakkında, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 43'üncü maddesinin (b) fıkrasında belirtilen "aramaya karşı çıkmak" eylemine istinaden Kurum Disiplin Kurulu Başkanlığının 25/11/2024 tarih ve ... sayılı kararı ile "aramaya karşı çıkmak" eylemine istinaden 1 ay ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma disiplin cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği,

b. Kurum Disiplin Kurulu Başkanlığının 25/11/2024 tarihli ve ... sayılı kararı ile verilen disiplin cezası kararına karşı başvuranın Ankara Batı İnfaz Hâkimliğine itiraz ettiği ve idari yönden disiplin soruşturma sürecinin devam ettiği, başvuran hakkında adli yönden de Kurumun 25/11/2024 tarihli yazısı ile Ankara Batı Adliyesi Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu,

c. Başvuranın 19/11/2024 tarihinde gerçekleşen olaya istinaden Cumhuriyet Başsavcılığına suç

duyurusunda bulunduğu, başvurusuna ilişkin Başsavcılığın gerekli araştırmanın yapılarak ilgili personel hakkında idari yönden soruşturma başlatılması, soruşturma kapsamında hükümlünün ifadesinin alınması, tanık ifadelerinin alınması, kamera kayıtlarının titizlikle incelenmesi, hükümlünün darp cebir raporu aldırılması ve adli yönden gerekli soruşturmanın yapılması için bildirimde bulunulması isteminde bulunduğu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının ilgili yazısı gereğince kurumda infaz ve koruma memuru olarak görev yapan personel hakkında idari soruşturma başlatıldığı ve soruşturmanın devam ettiği,

ç. Soruşturma kapsamında başvuranın beyanının ve tanık ifadelerinin alındığı, kamera kayıtlarının incelendiğı, başvuran ve görevli memurların darp cebir raporlarının aldırıldığı ve 25/11/2024 tarihinde Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığına adli yönden değerlendirilmek üzere suç duyurusunda bulunulduğu belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı cevabına karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte önceki iddialar tekrar edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “Yargı yetkisi” başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

“Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.”

6. Anayasa'nın “Mahkemelerin bağımsızlığı” başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunun “Kurumun görevleri” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır; ...i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ...”

8. 6701 sayılı Kanun'un “Başvurular” başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(...

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

10. Mezkûr Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediğı, ... yönlerinden incelenir.”

11. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın

kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. ”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Başvuru, başvuranın hâlihazırda barındırıldığı Sincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan genel arama sırasında bir infaz ve koruma memuru tarafından darp edildiğine ilişkindir

15. 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu’nun “İnfaz hâkimliklerinin görevleri” başlıklı 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasında “2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.. (...)” infaz hâkimliklerinin görevleri arasında sayılmıştır.

16. 4675 sayılı Kanun’un “İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü” başlıklı 5’inci maddesinde ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararların kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle bu karar, işlem veya faaliyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren on beş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabileceği düzenlenmiştir. Aynı Kanun’un “İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilecek kararlar” başlıklı 6’ncı maddesinde ise infaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren iki hafta içinde infaz hâkimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine itiraz edilebileceği düzenlemesi yer almaktadır.

17. Başvuru kapsamında Kurumumuza gönderilen belgelerin incelenmesinden; başvuranın kötü muameleyle uğradığını iddia ettiği olayla ilgili infaz ve koruma memuru M.K. hakkında suç duyurusunda bulunması üzerine yapılan adli soruşturma sonucunda, Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 31/1/2025 tarihli ve K:... sayılı kararıyla kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verildiği, kararda “Olayda müştekinin darp edildiğine dair herhangi bir delil bulunmadığı gibi hali gerektirdiği ölçüyü aşan kuvvet de uygulanmadığı, şüphelinin de bulunduğu infaz ve koruma memurlarının saldırgan davranışlar sergileyen müştekiyi koğuş bahçesine götürdükleri sırada karşılıklı itiş kakış şeklindeki olayda müsnet suçun yasal unsurlarının oluşmadığı” gerekçesine yer verildiği; diğer yandan, olaya ilişkin olarak açılan

soruşturma sonucunda Disiplin Kurulunun 25/11/2024 tarihli ve ... sayılı kararı ile "aramaya karşı çıkmak" eylemini işlediği gerekçesiyle başvuranın 1 ay ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma disiplin cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, bu karara karşı başvuran tarafından İnfaz Hakimliği nezdinde şikayette bulunulduğu ancak Hakimlikçe henüz bir karar verilmediği anlaşılmıştır.

18. Başvuranın iddia ve talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmediği ve inceleme şartlarını taşımadığı gerekçesiyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

29/4/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye